

izhaja, izvešeni ponedeljek, vsak dan št. 97. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolnje pošiljajo uredništvo. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. — Oglasi zdravstvenih ustanov, poslancev in valila po L. 1. — Oglasi denarnih zavodov mm po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nad. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Upravljanje vojne krivde

Razprava v svetovnem tisku glede krivde na svetovni vojni traja dalje in se tozadevna literatura kupi bolj in bolj. Posebno je to prerakanje zopet oživilo v zadnjem času s kampanjo v nemških in nekaterih angleških listih z namenom, da se vsa krivda zvali na Srbijo. Zato bo zanimalo, kaj in kako piše o tem vprašanju visocint Edvard Grey of Falkovod, ki je bil pred začetkom vojne angleški minister za zunanje stvari, mož torej, ki je imel poln vpogled v dogodke in je tudi aktivno posegal vanje. Prinašamo iz njegove razprave nekoliko posnetkov z ozirom na pretvezno krivdo Srbije.

Grey meni, da svet brzkone ne dozna nikoli, kaj je tisto za umorstvo nadvojvode Franca Ferdinanda. Menda ni bilo — pravi — in ne bo nikogar, ki ve vse, kar bi bilo treba vedeti. Doumevati si moremo, da je bilo nasledstvo Franca Ferdinanda po njegovem stricu Francu Josipu neprijetno na več nego eni strani. Obstoja je tudi domneva, da se je snovala več nego ena zarota za njegovo odstranitev. In to od strani mož, ki so delovali neodvisno drug od drugega in ki so bili nepoznani drug drugemu. Toda kolikor je meni znano — piše Grey — so to le domneve in želja, da bi se izsledila temna ozadja te osebne žalostre, se je umaknila pred nesrečo in propastjo, ki jo je povzročila sledeča svetovna žalostre.

Grey naglašja, da so bile radi zločina simpatije sveta na strani Avstrije. Vendar ni bilo v prvih tednih zadržanje avstrijske vlade ne skrajno ne vzemirljivo. Upravičena je bila nade, da bo dunajski kabinet — četudi je smatral, da se tiče le Avstrije — obravnaval stvar tako, da ne bo Evropa zapletena v posledice. Javno zgražanje je zahtevalo, naj se — če se že ne more prijeti pravi krivec — ugotovi smer, v kateri naj se zasleduje krivec. Nezaupanje med Srbijo in Avstrijo je kazalo na to smer.

Avstrija je smatrala srbsko politiko za izzivalno, Srbija pa avstrijsko politiko za ogrozevalno. Zato se je tedaj zdelo verjetno, da so srbski fanatiki na srbskem ozemlju zasnovali načrt za ta zločin. Kar je javno mnenje v Avstriji smatralo za gotovo, se tudi po naziranjih neprizadetih ni zdelo neverjetno. Se vedno so bile simpatije na strani Avstrije. Ko pa se je — naglašja Grey — uveljavljala nadaljnja domneva, da je srbska vlada sama odgovorna za zločin, se je simpatija zaustavila. Ta teorija se ni zdelo verjetna. Bila je naravnost neverjetna; ni se mogla sprejeti brez dokazov. Slednjič je prišel avstrijski ultimatum Srbiji: nepričakovano strogo, bolj osoren v svojem tonu in poniževalen v svojih pogojih, nego je bila kdaj kakva objava neodvisne vlade drugi neodvisni vladi, kolikor se jih spominjamo. Avstrijski ultimatum ni bil podprt z dokazi, da bi bila srbska oblastva zapletena v umorstvo! Izkazalo se je marveč, da so prijeli zavratni morilci bili — avstrijski podaniki! Eden med njimi je bil celo že nadležen srbski vladar, toda Avstrija je bila obvestila Srbijo, da je ta človek nevaren zaradi da stoji pod avstrijsko zaščito. Vse to je — nadaljuje Grey — napravljal izrecen vtis, da se je Srbijo osornejša postopala, nego je pravično. Vzbuja se ne neprijetni spomini na Friedjungov proces in zagrebski veleizdajniški proces. (Hrvatsko-srbska koalicija je bila namreč tožila profesorja Friedjunga in mu dokazala, da je avstrijsko diplomatsko zastopstvo v Beogradu potvarjalo dokumente, na podlagi katerih je profesor Friedjung tiral svojo gonjo proti Srbiji.)

Kljub vsemu temu smo mi — piše Grey — naj nujno svetovali Srbiji, naj bo odprta, Evropski mir je bil v nevarnosti. Celotno v slučaju, da bi avstrijske zahteve napram Srbiji šle dalje, nego bi bilo opravičeno po do tedaj znanih dejstvih, je bilo boljše, da Srbija odneha, nego da bi se motil evropski mir. Anglija nikakor ne bi bila mogla podpirati Srbije, a ta poslednja sama bi se ne mogla upirati Grey je bil tudi uverjen, da je Sazonov — ruski minister za zunanje stvari — iskreno in resno, in ne samo oficijelno in površno, svetoval v Beogradu, naj da pomirljiv odgovor na ultimatum. Odgovor Srbije sam je potrdil to vero! Grey ne more misliti, da bi bila Srbija dala tak ponižen odgovor, če ne bi bil ruski vpliv deloval v tem smislu. Avstrijski ultimatum je s svojimi ostrimi zahtevami — pravi Grey — nadkrilil naše bojzani, Srbski odgovor pa je s svojo odprto voljo nadkrilil naše najboljše nade. Vendar pa je Avstrija obravnavala srbski odgovor kakor da ne pomeni nobene razlike, nikakega zboljšanja.

Dalje pravi Grey, da se pomanjkanje modrosti, previdnosti in spretnosti, ki naj posegajo v velike afere, mora presojati v luči poznejših dogodkov. Sele tedaj, ko je znano, kako so se stvari dogajale, si moremo ustvariti pravično in porabno mnenje o vzrokih. Gotove stvari so Greyu posebno pred očmi v spominu na teden pred izbruhom vojne. Uverjen je bil, da bo velika evropska vojna ob modernih razmerah velika katastrofa, ki ji ne bo pri mere v prejšnjih vojnah. Mesto nekoliko stotisočev mož nastopijo milijoni kot hučurini in moderno orožje pomnoži razdevalno silo. Financijalna obremenitev ljudskega bogastva bo neverjetna. Zato je mislil, da ob robu vojne vse vlasti zakličejo »Stoj!« in da se prestrašijo prepada.

Ker pa je bil uverjen, da je Nemčija tako močna, da bo nje beseda in volja v kritičnem trenutku odločilna za Avstrijo, smo se — pravi Grey — obrnili do Nemčije. Uverjen je bil nadalje, da mora Anglija v slučaju vojne, radi svojih interesov podpirati Francijo. Obenem pa mu je bilo jasno, da Anglija ne more dati Franciji in Rusiji nikakih jamstev in vzbujaati nikakih nade, glede katerih ni bilo gotovosti, da bi jih Anglija mogla izpolniti. Veliko, strašno nevarnost je videl Grey v tem, da bi se Francija in Rusija, — zanašajoč se na podporo Anglije, ki bi se pa ne uresničila — spustili v vojno z Nemčijo in da bi potem, ko bi bilo prepozno, Francija in Rusija dožili Anglijo, da ju je zvalila v usodno vojno.

Vse to ga je dovedlo do zaključka, da se vojna mora preprečiti! V ta namen naj bi se sklicala konferenca poslanikov, ki naj bi prinesla časten mir. Posebno po odgovoru Srbije Avstriji bi bilo lahko uređiti časten mir vsaj za Avstrijo. Stvari pa so se razvijale v drugačni in usodni smeri nego je računal in hotel Grey. Njegova avtoritativna izvajanja so znameniti prispevek k vprašanju o vojni krivdi. In vsak način dokument, ki prica, da ta krivda ne obremenjuje Srbije.

Zboljšanje položaja na Bolgarskem

Financijska organizacija teroristov

SOFIJA, 24. Vest, da je poslaniška konferenca dovolila zvišati stalež bolgarske milice, se je hitro raznesla po mestu ter doprinesla k temu, da se je prebivalstvo pomirilo: pa to ne toliko radi zvišanja armade same, kolikor vsled zavesti, da se tudi inozemstvo zaveda težav današnjega položaja na Bolgarskem.

Strazhenje na meji

Vsled stroge cenzure ni mogoče imeti točnih poročil o dogodkih na deželi: gotovo pa je, da se reakcija ne omejuje na prestolnico.

Kordoni čet so razpostavljeni vzdolž jugoslovske meje in v notranjosti izvršujejo oblastva preiskave in aretacije. Prišlo se je na sled tajnim komunističnim organizacijam v Slivnu, Novi Zagori, Jambolu in Varni, kjer so bile zaplenjene ogromne množine orožja, municije in eksplozivnih snovi: po deželi krožijo oddelki čet in žandarmerije ter ustavljajo vse /sumljive elemente, pri čemer prihaja večkrat do konfliktov z obojestransko tolpami komunistov, kmetov in macedonskih komitajev. Vendar pa ti spopadi niso tako resnega značaja, kakor oni prvih dni. Kmetje so z gotovostjo računali na zmago v mestih; razočarane v tem svojem upanju se tolpe razhajajo in bojni duh vstavev peša od dne do dne. Z druge strani dosega pa aretacije visoka števila in to seveda povzroča desorganizacijo svoje vrste. Po vaseh ob Črnem morju, južno od Timovega, so bile razpuščene vse prevratne stranke in aretiranci se štejejo na tisoče.

Vladnih krogih se zatrjuje, da so v vsej državi utihnila topovi: to pa neposredno potrjuje, da so bili boji okoli Plovidva, Varne, v Zagori in Bosilgradu bolj težke narave in da se vesti, ki so krožile o številu mrtvih in ranjenih, ne oddaljujejo dosti od resnice.

V zadnjih dneh se je zatrjevalo, da je bila v Varni proglašena republika in da se je majhna armada pripravljala na pohod na Sofijo: ta vest se seditaj kategorično zanikuje z uradne strani in se samo priznava, da je le maloštevilni oddelki vojske odpovedal, ne da bi pa to povzročilo kakke resne posledice, ker je bil red takoj vzpostavljen in so bili ubežniki strogo kaznovani.

Zlato za vstajo

V Sofiji nadaljuje policija preiskavo: Mesto zadobiva počasi svoje normalno lice. Znatilen je jutranji lov na časopise, ko se še vedno vzdržuje med prebivalstvom umiljava vzemirjenost radi dogodkov, ki se spričo izvajanja obsednega stanja in prepovedi ponočnega kroženja po ulicah morejo pripetiti. Posebno se čujejo v nočnih urah še vedno strel in razen tega je pribito dejstvo, da se komunisti še nočejo sprijazniti z mislijo, da so bili vsaj za takrat njihovi računi prekrizani.

V zadnjih večerajšnjih urah sta vzbudili veliko senzacijo aretaciji Kerbsa, ravnatelja lista »Danass«, ter upravitelja hotela »Union Palace«; ti dve aretaciji sta v zvezi z aretacijo ravnatelja neke banke ter potrjuje, da je policija prišla na sled finančni organizaciji komunistične vstaje. Zaplenjenih je bilo več dokumentov v stanovanju neke gospe, ki je bila v stikih z nekaterimi bivšimi ministri Stambuljskega: in eksplozivne snovi, orožje in municija so bile odkrite v raznih hišah v Sofiji, posebno v bližini železniške postaje.

Danes ponoči je bil na ulici ustreljen neki častnik rezerve, ki se ni hotel ustaviti na zadnji poziv straže. Zdi se, da sta bila v podobnih okoliščinah ubita dva načelnika agrarne stranke.

Policija je tudi odkrila skrivalske Kokuntaulova, enega glavnih sodružnikov Minkova pri zadnjih terorističnih činih. Ker se Kokuntaulov ni hotel podati, je policija uporabila orožje ter ubila upornika.

Tem mrtvim sta se pridružili danes še dve žrtvi atentata v katedrali sv. Nedelje: dva težko ranjena sta izdihnila po par dnevnih mukah.

Disciplina v vojski

Seja sobranja je precej razjasnila položaj. Ugotovilo se je namreč, da so vse stranke, tudi opozicijske, proti komunističnemu terorju. V političnih krogih je ponehala napetost, akoravno se s trdovratnostjo vzdržuje vest o predstojeci demisiji vlade, kar pa se vsaj v tem trenutku ne zdi verjetno. Z druge strani bi pa tudi demisija vlade ne imela pomembnih posledic, ker je država v rokah vojaške oblasti in je gospodar položaja general Volkov, vojni minister.

Po prvih trenutkih opravičljive reakcije je treba smatrati za tendenciozno vesti, ki govorijo o masakrih v masi in o pravem belem terorju; kakor rečeno, nastopa vlada energično, kar pa ne pomeni, da je vse dovoljeno soldateski. Nasprotno se vojska drži zelo disciplinirano ter se popolnoma zaveda svoje naloge.

Kralj Boris ni interniran

RIM, 24. Bolgarsko poslanstvo poroča: Vest, da je bil bolgarski kralj Boris interniran je popolnoma izmišljena. V državi ne vlada nobena vojaška liga. Edino bolgarska vlada, ki uživa zaupanje pri kralju in ki je velika večina naroda, organiziranega v zakonitih strankah, je gospodarica položaja in je morala proglasiti obsedno stanje, da čuva red proti nasilnežem.

Zopet en organizator umorjen

SOFIJA, 24. Policiji se je posrečilo izslediti Ivana Manova, člana tajnega komunističnega odbora. Manov se je policiji zoperstavil in se ni hotel podati. Prišlo je do boja, v katerem je padel Ivan Manov.

Sofijski atentat je posledica Cankovega režima

Mnenje angleških delegatov

BEograd, 24. Trilekanska angleška parlamentarna komisija, ki je bila odpotovala v Sofijo po naročilu londonske poslanske zbornice, da na licu mesta prouči položaj Bolgarske in vladni režim Cankova, je večeraj jutraj prispela iz Cariboga v Beograd ter nadaljevala svojo pot z orientiranjem proti Parizu, odnosno Londonu. Angleško komisijo je spremljalo večje število zastopnikov jugoslovskega in inozemskega tiska. Člani komisije so izjavili:

Na Bolgarsko smo odšli po sklepu poslanske zbornice, da naj posebna parlamentarna anketa dobi natančne informacije o stališču vlade g. Cankova proti delavskemu gibanju in glede političnih ubojev, ki se vrše dnevno na Bolgarskem zadnje dve leti. Proučiti smo imeli na primer pokolj v Berezgjah pri Lomu, umor Mihajla Dadina, kmeta iz Smokova, krvoprelitje v Sofiji, Samokovu in Tatar Pasardžiku. Uprav, ko smo dospeli v Sofijo, so obrnili našo pozornost na sebe najnovejši dogodki v Sofiji, eksplozija v katedrali, tako da nismo mogli povsem podrobno izvesti poverljive naloge.

Člani angleške parlamentarne komisije so nadalje informirali zastopnike tiska o trditvah bolgarske vlade, ki obtožuje jugoslovskega vlado, da je 575 zemljoradniških emigrantov podpirala v odporu proti sedanji bolgarski vladi. Glede vseh obtožb oficijelne Bolgarske proti svoji sosedbi so se Angliji izrazili.

Naše osebno prepričanje, ki smo je dobili po mnogostranskem in skrbnem razmotrivanju, je, da je nečuten zločin preteklega tedna direktni rezultat metod sedanje vlade v njenem nasilnem postopanju proti opoziciji, v postopanju, ki se prakticira z uboji, zabranjo svobodnega tiska in postavljanjem izven zakona onih, ki so v opoziciji proti vladi. Zadnji dve leti ni preteklo teden dni, da ne bi bil ubit kak ugleden zemljoradnik ali komunist.

Na naše vprašanje, od katere strani so bili ubiti, je nam bolgarsko neodvisno mnenje potrdilo, da so bila zločina izvršena od strani vojaške vlade, ki dejansko gospodari na Bolgarskem.

Angleški parlamentarci so nadalje izjavili, da so vporabili ves svoj vpliv, da bi bolgarsko vlado pridobili za to, da napram aretirancem postopa človekoljubno in jih stavi pred redno sodišče. Mnogo oseb je bilo prijetih na podlagi tendenciozne in izmišljene ovadbe oziroma samo sumnje. Aretiranci so bili vse vprek prišesti levega krila socialistične stranke, zemljoradniki in drugi opozicijski. V ponedeljek smo na svoje lastne oči videli, kako so vojski prignali v 25 minutah 40 nedolžnih oseb v zapore. Na podlagi opazovanj in informacij smo prepričani, da je bilo v starih dneh, ko se je pričelo politično preganjanje, prijetih in odvedenih v zapore 5000 oseb. Med tem je sto in sto nedolžnih, ki so samo osumljeni.

Javno mnenje izven Bolgarske mora zahtevati v imenu splošne pravice, da pridejo vsi aretiranci pred redno sodišče na podlagi pravičnih obtožb in ne sumničnega 6000 oseb ne more biti zapletenih v zločinsko dejanje, ki se je dogodilo v sofijijski katedrali!

Ko smo odhajali iz Sofije, se je čulo mečno streljanje med vladnimi četami in vojaki, ki so proti sedanjemu režimu.

Po mnenju angleških parlamentarcev so odnosi med Bolgarsko in Jugoslavijo zelo napeti. Ti odnosi postanejo še slabši z ozirom na izjavo notranjega ministra Ruševa, ki je dejal:

»Bolgarska vlada smatra, da je sedanjo akcijo prevratnih elementov organizirala Srbija!«

Napetost med Jugoslavijo in Bolgarijo

Prihod tajnika jugosl. poslanstva v Sofiji Dr. Ninčić pri kralju

BEograd, 24. (Izv.) Razburjenje, ki ga so povzročile v tukajšnjih političnih krogih izjave bolgarskih ministrov Kalfova in Ruševa, še vedno ni ponehalo. Danes je imel ministrski svet sejo; vendar pa se ni mogel baviti z vprašanjem obtožb Kalfova in Ruševa na račun Jugoslavije, ker je Pašić še vedno odsoten. Ministrski predsednik prispe jutri v Beograd, nakar se bo vlada posvetovala o odnosih med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Danes je prisel v Beograd tajnik jugoslovskega poslanstva v Sofiji g. Milicević. Bolgarska oblastva so mu hotela na vse mogoče načine preprečiti potovanje. Milicević se je takoj podal k zunanjemu ministru Ninčiću ter mu poročal o političnem položaju na Bolgarskem. Pozneje se je dr. Ninčić podal na dvor, da pouči kralja o dogodkih na Bolgarskem.

Bivši bolgarski poslanik v Beogradu Kosta Todorov je izjavil, da je cilj Cankovega režima najprej moralna in potem vojna osveta nad Jugoslavijo.

V kabinetu zunanjega ministra se je vršilo posvetovanje, glede pogajanj z Italijo. Navzočni so bili dr. Ninčić, Pribečević, Stanić, Krizman in dr. Rybač. Šlo je za navodila, ki naj bi jih prejel dr. Rybač za pogajanja v Firenci.

Sestanek Male antante zopet odgojen?

Romunija in dogodki na Bolgarskem

BUKAREST, 24. (Izv.) Romunska vlada se izjavlja solidarno z bolgarsko v postopanju proti komunistom. Vendar pa bo vlada ostala strogo nevtralna v vsakem slučaju.

Romunska vlada je predlagala ostalim članicam Male antante, naj se konferenca, ki je bila določena za 3. maja, odloži do konca maja in sicer radi dogodkov na Bolgarskem.

Vlada je zabranila bolgarskim beguncem prehod preko meje v Romunijo, tako da je meja napram Bolgariji, popolnoma zaprta.

Borba za predsedniško mesto v Nemčiji

in stališče Vatikana

BERLIN, 24. Volilna borba v Nemčiji se bliža zopet svojemu vrhuncu. To se opaža posebno v listih, kjer ne izbirajo posamezne stranke besed, da očrtnijo svoje nasprotnike.

Sklicevanja na mednarodno javno mnenje in na posledice, ki bi jih izzvale gotove kandidature, so na dnevnem redu. Tako na primer zatrjuje tisk desnice, da nima Italija nič proti Hindenburgovi kandidaturi. Levičarji dobivajo seveda z Italije ravno nasprotno vesti. Zanimiv je spor med obema strankama glede zadržanja Vatikana.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« je namreč posnela članek glasila sv. stolice »Osservatore Romano« o napadih belgijskih socialistov na kardinala Mercierja ter izjavljala iz tega, da je Vatikani proti zvezi nemških katolikov s socialisti. Morala: Vatikani želi izvolitev Hindenburga. Nasprotno temu komentirajo časopisi levega omenjenega članka vatikanskega glasila po svoje in prihajajo seveda do pravih nasprotnih zaključkov.

Na vse to objavlja glasilo centra »Germania« izjavo visokega nemškega cerkvenega dostojanstvenika, češ da se je papež začutil globoko užaljenega radi razlag, ki jih dajejo nemški desničarski listi njegovim splošnim navodilom, ki veljajo za vse katolike sveta, in da smatra za brezprimerno nedostojnost dejstvo, da se ga hoče izriniti proti Marxu in proti bloku levičarjev.

Ameriški bankirji proti Hindenburgu

LONDON, 24. Newyorški dopisnik »Westminster Gazette« potrjuje vest, da je poslala zveza ameriških bankirjev Stresemannu brzojavko, kjer izjavlja, da bodo vsi krediti za Nemčijo odpovedani.

DNEVNE VESTI

Protestno zborovanje ljubljanske akademske omladine

V četrtek ob 7. uri zvečer se je vršilo pred ljubljansko univerzo zborovanje, ki ga je sklicala ljubljanska akademska omladina skupno s kulturnimi društvi v znak protesta proti postopanju tržskega varnostnega oblastva s prof. Vebrom povodom njegovega nedavnega bivanja v Trstu. Na zborovanju je nastopilo več govornikov, ki so žigosali postopanje s slovenskim znanstvenikom kot kruto žalitev jugoslovskega naroda in ljubljanske univerze. Bila je sklenjena resolucija, v kateri protestira celokupna ljubljanska akademska omladina skupno s kulturnimi in narodnimi društvi proti postopanju tržske varnostne oblasti in zahteva od vlade, naj poskrbi za zadostenje za kruto žalitev. Resolucija, v kateri se povdarjajo tudi pravice slovenske narodne manjšine v Italiji, je bila izročena rektorju univerze s prošnjo, da jo izroči predsedniku ministrskega sveta v Beogradu.

Zborovanje bi se bilo imelo vršiti v univerzi, a rektor je zabranil javno protestno zborovanje na akademskih tleh. Po zborovanju se je večina zborovalcev razšla, medtem ko jih je nekaj krenilo proti Selenburgovi ulici, kjer se nahajata italijanski generalni konzulat. Policija, ki je bila pojačena z oddelkom orožništva iz ljubljanske okolice, je zaprla vse dohode in omenjeno ulico tako da ni prišlo do nikakih neljubih incidentov.

ako bo izvoljen Hindenburg za predsednika Nemčije.

3 mrtvi in več ranjenih v Parizu

Spopad med komunisti in nacionalisti

PARIZ, 24. Republikanska liga je priredila večeraj veliko zborovanje, kateremu so prisostvovali med drugimi bivši minister François Marsal, Reybel, Delastrey in več parlamentarcev. Kot glavni govornik je nastopil Millerand. Povdarjal je, da pomeni njegova izvolitev v senat obsodbo Herriotove vlade. Strastno je napadal politiko levičarskega kartela ter izjavil, da hoče neomahljivo nadaljevati borbo, ki naj dovede do zmage njegov program pri prihodnjih upravnih volitvah.

Millerand je ostro protestiral proti nemškemu načrtom glede združitve Avstrije z Nemčijo in glede spremembe nemško-poljskih mej. V svrhu rešitve finančne krize, je rekel Millerand, je potrebno zaupanje naroda, ki naj izvoli vlado, prosto slehernega tiranstva socialistov. Svoj govor je zaključil Millerand s protestom proti Caillauxu. Caillauxova prisotnost v sedanjih vladi pomeni žalitev celokupne Francije.

Istočasno se je vršilo tudi volilno zborovanje patriotske mladine. Predsedoval je poslanec Battering. Ko so se udeleženci po zaključenem zborovanju začeli razhajati, so navalili nanje komunisti. V medsebojnem pretepu je bilo izstreljenih več revolverjskih strel. Na lice mesta je prihitela policija in demonstranti obeh strank so se razpršili. Pri spopadu je bilo več oseb ranjenih. Trije prišasti patriotske mladine so obležali mrtvi. »Echo de Paris« pravi, da je navalilo na razhajajoče se zborovalce nad 2000 komunistov. Policijski prefekt je izjavil »Matinu«, da so ta napad organizirali komunisti v vseh področnostih. Kakor znano, pripada patriotska mladina stranki, ki podpira Milleranda.

Papežev pozdrav romarjem

RIM, 24. Večeraj dopoldne je imel papež mašo v cerkvi sv. Petra, kjer je bilo zbranih okoli 15.000 romarjev. Sv. oče je med drugim rekel, da mu pogled na tako velikansko množico vzbuja čustvo vesolnega bratstva. Posebno danes, ko preživljamo težke čase, ne samo v Italiji, ampak tudi v inozemstvu, naj skušajo verniki živeti po naukih Cerkev. Ob zaključku je papež podelil apostolski blagoslov.

Za sklenitev trgovinske pogodbe med Italijo in Madžarsko

BUDIMPESTA, 24. Tekom tega tedna se bodo otvorila pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Italijo in Madžarsko. Madžarsko vlado bo zastopal baron Friderik Wimmersperger, državni tajnik v ministrstvu za trgovino.

Poljski senat odobril konkordat s sv. stolico

VARSAVA, 24. Senat je odobril zakon o konkordatu, ki je bil sklenjen med Poljsko in sv. stolico.

Painlevéjev in Briandov načrt za potovanje v London

PARIZ, 24. »Matin« javlja, da se namerava Painlevé in Briand čimprej podati v London, kjer se bosta z angleško vlado razgovarjala o nemških predlogih za sklenitev zaščitne pogodbe. Briand je baje izjavil, da je za direktna pogajanja z Nemčijo.

Požar v električni delavnici

6 milijonov mark škoda

BERLIN, 24. V glavni delavnici elektriške družbe Aeg je izbruhnil požar ter povzročil veliko materialno škodo. Komisija je ugotovila, da znaša dosedanja škoda nad 6 milijonov zlatih mark. Elektriška družba Aeg je bila proti požaru zavarovana. Ognjegasem se je posrečilo ukrotiti ogenj po sedemurnem naporu. Pri tem nevarnem delu je bilo več ognjegascev težko ranjenih.

Prijave datavejnih požarodavcev in občinski komisar v Slavni

»Piccolo« nam je očitil, da smo v svojem poročilu o izjavah gospoda videmskega prefekta v Vipavi govorili neresno. Tako zagotovo da je prejel iz Vidma od »kompetentne strani«. — To pot se je prijatelj »Piccolo« pošteno urezal. V našem poročilu je bila navedena, med drugimi, tudi izjava gospoda prefekta, da se režim občinskih gerentov in komisarjev bliža koncu, ker da je naravno in edino pravično, da si ljudstvo samo svobodno izbira svoje zaupnike. V večerajšnji številki pa smo objavili vest, došla nam iz Gorice, da je videmski prefekt izdal okrožnico, s katero vrača županom oblast družstvene policije: dovoljevanja prireditve. S to odredbo sicer niso še odpravljeni občinski komisarji, vendar jo moremo smatrati kot znak, da se bližajo na Gorickem k vspostavi režima od ljudstva izvoljenih županov z vsemi pravicami, ki jim jih daje zakon. Če se županom vračajo funkcije, odvzete jim in podeljene podprefekturam koliko bolj naravna in logična je zahteva, da se odpravijo funkcije komisarjev in se povrnejo izvoljenim županom.

V nštetihi slučajih smo že dokazali, kako pogubno je postopanje tistih narinjenih upraviteljev občin, ker nimajo nikakega razumevanja za pravilno in smoteno občinsko upravo, niti ne zmisla, a še manj srca za želje in po-

trebe prebivalstva. To je potkal ravno kar občinski komisar v Slavni povodom sestavljanja prijav tujcev vojnih poškodovancev. Mesto da bi, kakor bi bila njegova neobgibna dolžnost, ko gre za velike materialne koristi ljudstva, šel sestavljanjem prijav na roko, je dajal indirektno potuho tistim, ki so to koristno in človekoljubno delo z nasiljem preprečali. Napram G. Venotu žnidaršiču v Matenji vasi je slavinski komisar Arturo Buffoni izjavil: »Ako bi si g. Badalič (pooblaščenec naše politične organizacije za ustavljanje ročnih prijav v slavinski občini) ustal pri v slavinski občini, že ukrenem jaz posebne korake. Moja pa ni bil toliko — mož, da bi bil prečiziral, kaj da misli s tem. Iz besed »ako si bo upal« smemo logično sklepati, da ni hotel reči, da bo že on našega zaupnika — štiti! Vsaka-ko pa bi bilo umestno, če bi kdo, ki je nad tem komisarjem, zahteval, da g. komisar pojasni, kaj je hotel »ukreniti!« Potrebno je tako pojasniti, tem bolj ker so take dvomne izjave vse prej nego priprave, da bi prispevale k toli potrebnemu mirnemu sožitju in k zaupanju ljudstva do občinskih upraviteljev!

Pripominjamo, da je urad naše politične organizacije takoj poslal v slavinsko občino druge pooblaščenca, da so na novo sestavili prijave za tamotnje vojne poškodovance, ker so jim bile prve potrpane po dogodkih ob znanem divjaškem napadu na pooblaščenca naše politične organizacije.

Vprašanje pokojnih odpuštenih poštah uslužbenec

Od več strani nam prihajajo pritožbe odpuščenih poštah, kateri se ne prejemajo pokojnine, dasi so bili že pred leti odpuščeni. Kakor nam poročajo iz Rima, je poskušala italijanska brzojavna in telefonska uprava, da se je v večini slučajev izplačala odpuščenim odpravnina. Glede pokojnin za to kategorijo uslužbenecv pa stoji stvar tako-le:

Pod Avstrijo so plačevali neki dunajski banki posebne pokojninske prispevke. Sklad, ki se je nabiral na ta način, se bo moral razdeliti med nasledstvene države. Ta razdelitev pa se ni še izvršila, dasi je Italija, kakor se nam poroča, ponovno silila, naj se ta denar razdeli. Sprito če dejstvo se je bati, da bodo morali prizadejati še čakati na rešitev vprašanja svojih pokojnin.

Tu imamo torej zopet slučaj, da mora ena cela kategorija bivših državnih uslužbenecv čakati leta in leta, da pridejo do tega, kar jim gre. Nasledstvene države naj se zavzamejo svoje dolžnosti napram tistim, ki so vršili prej svojo dolžnost napram v službi državne uprave. Iz gornjega poročila je razvidno, da se zna zgoditi, da bo preteklo do rešitve tega vprašanja morda zopet Bog ve koliko časa. Ali bi ne bilo sprito tega primerno, da bi bila tudi ta kategorija deležna vsaj predumov na račun pokojnine, ki jim pritiče? Mislimo, da bi bilo na mestu, ko bi se državna uprava odločila vsaj za to začasno ureditev vprašanja, dokler ne pride do končnoveljavne pogodbe.

— Politično društvo »Edinost« v Trstu (Goriški odbor) J. K. bivši poštni uslužbenec, Tolmin: Boste dobili Lir 953.— na naslov odpravnine. Glede pokojnine pa se mora prejšnjo zadevo pokojninskega fonda poštah slug, katero morajo rešiti nasledstvene države. — Tajništvo.

Društvene vesti

— Pevski zbor Glasbene Matice. Danes zvečer ob 7. uri pevskaja vaja za ženske glasove. V ponedeljek ob 7. vaja za moške. Ker je nastop pred vrtni, je navzočnost vseh nujno potrebna.

— Javna knjižnica šentjakobske »Citalnice« bo jutri v nedeljo 26. t. m., izjemoma odprta ob 9.30 do 10.30 predp.

— Dramatični odsek M. D. P. — Trst, priredi jutri v nedeljo 26. t. m. ob 20. v dvorani DKD pri Sv. Jakobu, Br. Nušičevu šaloigro v 3 dejanjih »Narodni poslanec«.

Glavne vloge so v rokah dobrih moči; saj je imelo naše občinstvo priložnost jih občudovati v ogromni inscenaciji »Peterkovih poslednjih sanj«, ki so dvakrat napolnile dvorano.

Sploh pa je igra spisana v tako pristnem, originalnem tonu, da je dejanje na odru gledalca od začeta pa vse do konca.

Res lepa prilika, da se človek malo nasmeje. Igra ima seveda v sebi lepo umetniško vrednost, ker se je Nušiču posrečilo narisati razne tipe nastopajočih oseb kaj okusno in prijetno. V nedeljo jutraj bodo sedeži in vstopnice v razprodaji v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

— M. D. »Zarja« — Rojan. Danes ob 20. od borova seja. Njih niče ne manjka. — Predsednik.

Nogometaši imajo sestanek ob 20. uri. Navzočnost vseh igralcev potrebna. — Načelnik T. K.

— M. D. Sparta v štednju opozarja vse rojake na otroško veselico, katero priredi dramatični odsek omenjenega društva jutri v nedeljo ob 3.30 v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu.

Obilne udeležbe s strani sl. občinstva, ki bo prisloščilo s svojim obiskom naše veselice društvu na pomoč, pričakuje — Odbor.

SPORT

— Uradno poročilo T. K. za tekme za kupu g. Porha. Izid tekem 19.-IV. 25.

Skupina A: Obzor-Adria II. 2:0. Skupina B: Adria I. — M. D. P. Opčine: 1:0; M. D. P. Trst — Sparta: 2:0.

Opombe: Izidi so končnoveljavno odobreni. Priziv Sparte se ne priznava.

Razporedba jutrišnjih tekem je sledeča: M. D. P. Trst — Adria I. Začetek ob 13.30; Adria

II. — Jadran. Začetek ob 15, na igrišču S. D. Adria.

M. D. P. Opčine — Sparta, na igrišču Opčine. Začetek ob 15.

Radi tehničnih razlogov želja M. D. Sparta se ni mogla upoštevati, ker bi se bil moral v tem slučaju izpremeniti ves koledar tekem.

— T. K. S. D. Adria.

— S. D. Adria — Hazena. Jutri v nedeljo se bo vršil reden trening ob 6. uri zjut. Ker smo neposredno pred tekmo, je dolžnost vseh članic, da se treninga udeležijo. Točnost in disciplina sta predpogoji sportnega delovanja.

— Prijateljska tekma med S. K. Obzor in S. D. Adria, ki se je vršila v torek dne 21. aprila t. l. na igrišču S. D. Adrije, je končala s porazom prvega, ki je podlegel močni četi Adrije s 4:2. Pred to tekmo se je vršila tekma med II. četo Obzora in II. četo Adrije, v kateri je četa Obzora premagala četo Adrije z 1:0.

— S. K. Val — Barkovlje. Ker nastopi jutri I. četa proti »Spartu« v Gorici, se pozivajo igralci: Vlado Martelanc, Renko, Marković, Krpan, Pertot Stanko, Benevol, Babuder, Pavletić I., Pavletić II., Bevc in Starec Stojan, da se zberejo ob 10. uri predpoldne pri »Rumeni hiši«, odkoder bo odhod na Opčine.

Istočasno se pozivajo vsi kolešarji, da se udeležijo današnjega sestanka, ki bo ob 9. uri zvečer, ker se bo ukrepalo o jutrišnjem izletu v Gorico.

— M. D. P. — Trst — S. D. Adria. Na lepem igrišču S. D. »Adrie« se bo odigrala v nedeljo 26. t. m. kaj zanimiva nogometna tekma. Najmlajša četa v Juljski Krajini nastopi proti močni izurjeni četi »Adrie«.

Ko so prvič nastopili »Prosvetasi« v neenačbi borbi proti drugim četam, so mnogi poročali naravnost katastrofalne poraze »Palčkom«. Ali takoj se je premenilo mnenje. Že tekma s »Sparto« je dokazala lepo izurjenost čete, z močno skupino M. D. P. Opčine je M. D. P. Trst podlegel rezultatom 1:0.

Z »Adrio« je šlo seveda težje. Strikrat je žoga prestopila prag vratarja. Ali čast so si »Prosvetasi« vendarle rešili. Krasen kombinirani gol je spremenil rezultat 4:1 v prid Adriji.

— Mlada četa M. D. P. — Trst stopa tačrat ojačena s trdnostjo zavestjo na igrišču, da mora rezultat izpasti vsekakor ugodnejše za njeno barvo.

Tekma bo torej v resnici zanimiva.

— Med grobovi je iskala miru pred zlobnimi jeziki. Včeraj predpoldne okoli 10. ure je neki mestni stražnik, ki je vršil nadzorovalno službo na katoliškem pokopališču pri Sv. Ani, našel na samotnem mestu med grobovi dostojno oblečeno žensko, ki je bolesto ječala. Ožgane ustnice neznanke in majhna steklenica, ki je ležala poleg nje, so jasno pričale, za kaj se ženska zviha in ječi. Stražnik je pobil v urad pokopališnega vratarja ter od tam poklical telefoničnim putem na pomoč zdravnika rešilne postaje. V par minutah je bil ta na licu mesta ter skušal ženski, ki se je zastrupila z žvepleno kislino, izprati želodec, kar se mu pa ni posrečilo. Nesrečna ženska je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se je izkazala za 53-letno zanesbenko Alojzija Cerkvenik, stanujoč pri svoji poročeni sestrli Elizabeti De Beur v ulici Parini št. 11; na tozadevno vprašanje je z veliko težavo odgovorila, da je stila obupni korak radi zlobnega obrežovanja s strani gotovih oseb, katerim ni mogla do živga. To njeno trditve je podpiral tudi njene lastnoročno pisan listek, ki so ga našli v njeni ročni torbici.

Kljub prizadevanju zdravnikov, ki so ji skušali vsaj nekoliko podaljšati življenje, je Cerkvenikova ob 17. uri za vedno nehala trpeti.

— Slabo razvedrilo. 17-letna dnarica Gilda Marcusa, stanujoča v ulici Pozzo št. 16, je včeraj opoldne prebila opoldanski odmor s tem, da se je šla z nekaterimi tovarisicami gugat na primitivno gugalcino, ki so jo razposajale dnarice pripravile na nekem drevesu blizu skladišča tobaka v prosti ulici Duca D'Aosta, kjer je bila zaposlena tudi Gilda. Toda zabava je za Gildo prav slabo končala; neka gugajoča se tovarisica se je zaletela vanjo s tako silo, da je Gilda telebnila na tla ter obklesala z zlomljeno desno nogo. Gilda je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se bo morala za svojo živahnost pokoriti v postelji dober mesec dni.

— Razne nezgode. V prosti ulici V. E. III., kjer je bil zaposlen pri popraviljanju skladišča št. 28, je 46-letni zidar Albert Mahorskih, stanujoč v ulici Donato Bramante št. 6, včeraj jutraj padel z več metrov visokega ograjda. Nesrečni mož se je pri padcu pobil na raznih delih telesa, zadobil je najhujše notranje poškodbe ter si tudi pretresel možgane. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje mu je podal prvo pomoč, nato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je precej aeryno.

— V škedenjskih plavžih se je včeraj jutraj prevrnil velik kotel, ki je pri padcu zadel 61-letnega delavca Antona Stok, stanujočega v Carbolji zgornji št. 437. Pri tem je nesrečni mož zadobil hude poškodbe po spodnjem delu leve noge. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici.

— V mestno bolnišnico je bil prepeljan tudi 55-letni delavec Anton Pahor, stanujoč v ulici Tesa št. 65, ki je v tržaški tovarni testenin, kjer je bil zaposlen, tako nesrečno padel z lestve, da si je zlomil levo nogo v stopalu. Sprejeli so ga v kirurški oddelki.

— Zopet tatvina voza in konja. Pred kratkim smo svariili kmete in mekajce, naj ne puščajo v mestu vozov brez nadzorstva, ker jih sicer lahko doleti neprijetno presenečenje, da jim voz kar na lepem zmanjka. Toda 52-letni kmet Ivan Muha iz Dečanov si očitno ni

vzel k arcu našega svariila, kajti predvčerajšnjim je pustil svoj voz s iskrim konjem v ulici Gioacchino Rossini brez nadzorstva, sicer le za kratke čas, ki je pa vendar neznanemu zlikovcu zadostoval, da je oboje odpeljal. Muhi je po dolgem, brezuspešnem iskanju preostala le pot na kvesturo, kjer je prijavil dogodek. Reče je odkodovan za par tisoč lir. Vendar pa obstaja upanje, da bo dobil kopja in voz nazaj, ker so policijski organi že za petami zlikovcu, ki je neki nedoraslo dečko.

— Spomin tujca na Trst. Neprijeten spomin na mesto ob sinji Adriji bo imel 37-letni profesor Anton Neuberger, doma iz Berlina nadzornik tamošnjih mestnih muzejev. Ko se je predvčerajšnjim hotel ukrcati na kopreški parnik na nabrežju Nazario Sauro, mu je neki žepar sprmeto izmaknil listnico, v kateri je bil razen raznih osebnih listin spravljen čez za znesek 1000 lir, plačljiv pri zavodu »Banco di Roma«, in znesek 650 lir v gotovini. Mesto da bi si šel ogledovat kopreške zanimivosti, je moral Neuberger na kvesturo, kjer je potolžil svojo neperliko.

— Drzna tatvina v prosti ulici. Z neverjetno drznostjo so preteklo soboto neznani zlikovci izvršili v prosti ulici V. E. III. veliko tatvino. Iz skladišča št. 18 so ukradli 20 vreč kave, ter jih mirno naložili na dvoprežen tovorni voz, ter jih odpeljali neznanokam. Finančnim stražnikom pri vratih proste kuke so prebrisani umovniki pokazali dokumente, češ da je blago kupljeno in razčarajeno; stražnikom ni prišlo niti na misel, da so listine spretno ponarejene, zato so pustili voz s kavo mirno sčoziti vrata. Sedaj policija zasleduje prebrisance. Vrednost ukradene kave se ceni na približno 12.000 lir.

— Aretacija znanega menjalčarja. Predvčerajšnjim je znani tržaški menjalčar Ugo Coen dobil od policije ukaz, da se sme oddaljiti iz mesta in da mora biti vsakda na razpolago varnostnemu oblatvu. Vzrok tej odredbi proti Coenu tiči baje v neki nedovoljeni manipulaciji z vrednostnimi papirji. Zdi se da je Coen rabil vrednostne papirje nekega svojega kupčijskega prijatelja v kritje lastnih denarnih obveznosti. Včeraj je bil Coen pozvan na kvesturo ter tam po daljšem zaslišanju pridržan. Zdi se, da je policija tudi zaplenila njegove trgovske knjige ter jih izročila sodniti.

— Veste z Goriškega

Operne predstave v Gorici

Pevsko in glasbeno društvo je držalo svojo obljubo. Po nedolgem presledku od zadnjega koncerta meseca januarja t. l. nas je presenestilo s štiri predstavi Blodekove opere »V vodnjaku«, ki jo je društvo uprizorilo izključno z lastnimi močmi. Priznati se mora, da se je društvo lotilo nelehke naloge in da je podalo nekaj izrednega, in sicer tako dobro, da je bilo občinstvo — med njim tudi priznani glasbeniki — prijetno iznenadeno in v vsakem oziru zadoščeno, čemur je dalo izraza na predstavah samih z navdušenim odobravanjem. Zavedalo se je pač, da je bila to ena največjih prireditelj sploh v društvenem življenju na Goriškem v povojni dobi. Solisti: gčn. Erzenova in Fonova ter gg. Bratuž in Levpuček so nastopili toliko pevsko kakor igralsko nad vse pričakovano dobro.

Dispozicija opere srečno stopnjuje posamezne nastope. Altovemu samospevu (Veruna — gčna Fonova), ki nam je pokazal vse vrline solistke, njenega glasu in lepega glasbenega umevanja vloge, sledi ne baš lahki duet soprana (Lidunka — gčna Erzenova) in akta, kjer sta se oba glasa prijetno zivala, zlasti v lirskem dvospevu »Mlada ljubav«. Obe gospodični sta se odlično tu kakor v nadaljnjem poteku opere z zares finim prednašanjem in lepo igro.

Krasno je bil podan sledeči kvartet, vrlo dobro izvajan, dasi sta moška glasova morala stati več scenične dispozicije v ozadiju, in se tu ločena, vsek na drugi strani odra. Samospev Janka (bas — g. Levpuček) je po svoji humoristični vsebini in dobro pogodenem prednašanju občinstvu nad vse ugajal, tako da je izval aplavz ob odprti sceni. Prvi del opere je zaključil Vojtehov (tenor — g. Bratuž) lepi samospev. Dasi je tenorska vloga v tej operi manj hvalazna nego ostale, jo je g. Bratuž vendarle pripravil do polne veljave.

Čaroben intermezzo. Pri njem je še posebej prišel do veljave orkester, ki je vzbudil pozornost že takoj ob uverturi. Kapelnik g. Lipizer ima pač vse sposobnosti, ki dičijo dobrega kapelnika. Njegov fini okus v prednašanju, elegantni nastop in temperament so na mah pridobili poslušalca zase. Priznati se mu mora, da je v malo vajah izuril orkester, ki je bil sicer res sestavljen iz prvovrtnih moči, tako da mu je sledil na najmanjši migljaj in da so prišle do polnega izraza vse lepote dovolj težke skladbe. Pri tem pa je bilo spremljanje orkestra vseskozi umerjeno, tako da je bilo med petjem in godbo vedno pravo razmerje.

Ljubka je bila pantomima med sviranjem intermezza; nastopila je vila z dvema palčkoma, simbolizirajoč tajnosti kresne noči.

V drugem delu je nastopil pevski zbor, neprilicno in živahno. Se posebej je ugajal ženski zbor; naravnost imponantno pa je došel polni zbor v veličastnem maestoso. Zdi vžgimo ognje po gorah. Bil je to tudi sikovit prizor vsled lepih narodnih noš in dobre režije, za katero se ima društvo zahvaliti režiserju g. Bratužu, ki je znal spretno izrabiti za tako številni zbor omejen prostor na odru.

Dejanje se razvija v drugem delu opere vedno zanimiveje z zaporednim nastopom Janka (bas), Vojteha (tenor) in z vrlo posrečnim duetom imenovanih dveh glasov. Sledi Lidunka z lepo zapeto arijo »Dolgo že sem čakala« in z dramatičnim prizorom ob vodnjaku; nato ženski zbor in za njim nastop celega ansambla.

s jako učinkovitimi glasbenimi momenti, kjer doseže opera svoj višek. Tu so prišli do polne veljave solisti, zbor in orkester. — Z radostnim dvospevom soprana in tenorja in veličastnim zborom se opera v mogočnih ačordih zaključuje.

Naše priznanje pevovodji g-u Komelu, ki je izvršil soliste in zbor, da so mogli (z borima dvema skupnima vajama z orkestrom) stopiti na oder in tako lepo harmonizirati z orkestrom, da je bilo celo razvajeno uho zadovoljno.

Pevsko in glasbeno društvo nam je z uprizoritvijo te opere dokazalo, kaj zmoreta dobra volja in vztrajnost. Žal, da občinstvo tega ne zna dovolj ceniti. Prvi dve predstavi sta bili res dobro obiskani, prvi prazna pa je bila dvorana pri tretji in četrty predstavi, dasi bi se vsaj od meščanov lahko pričakovalo, da si ogledajo opero, uprizorjeno s tako veliko porzrtvavnostjo, vsaj dvakrat. To ni samo stvar dobrega umevanja skladbe in vseh njenih mnogočestvilnih lepot, tudi ne samo stvar podpiranja društva in njegovih teženj; to je tudi stvar našega narodnega ponosa: kako stojimo tu pred someščani druge narodnosti, ki po cel mesec polnijo gledališče, mi pa ne vzdržimo več druge in tretje ponovitve enega dela, vzprijorjenega tako, da bi bili lahko sami nase ponosni!

— Vdova Rošinka v Gorici. Dramatično društvo uprizori danes v soboto dne 25. ob 20.30 in jutri v nedeljo 26. t. m. ob 15. uri v dvorani Trgovskega doma to Golarjevo zabavno komedijo v treh dejanjih. »Vdova Rošinka« ena najlepših slovenskih komedij, kar jih je do sedaj izšlo. Pisatelj nam opisuje starejšo vdovo na kmetih, ki se je navnela biti vdova ter je sklenila, da si poišče zopet moža. O tem se posvetojuje z Bolantancem, ki hodi po božjih potih ter moli k svetemu Antonu in Kurentu, ki sta zelo dobra priprošnika za vdove in device, da jim Bog pošlje ženina oziroma moža. Balantac ji objubi, da bo pripeljal lepega in mladega fanta, ki bo za njo kot naša. Ta bi bil Rožmanov Janez, lep gorenjski korenjak, ki Rošinka že delj časa za njim gleda in ji je zelo všeč. Rošinka ga povabi na dom, ga opijani in mu prizna, da ga ljubi. On ki je nekoliko v ročkah, ji tudi reče, da jo ima rad, v resnici pa ljubi njeno hčer Manico. Od onega dne ga Rošinka obsipa z darovi, ga vabi na skupna božja poka itd. Nečaka jutra se pojavijo v hiši Rošinke svatje, to je Janez in dve priti. Rošinka je vsa iz sebe od veselja, pripravi lepo južno, napiva Janeza in svatov; govor nanese na ženina in nevesto, na pismo itd. Tedaj se zgodi nekaj kar pa bo moral vsakdo na lastne oči videti in na lastna ušesa slišati. Vloge so zasedene po naših najboljših močeh. Režira C. Bratuž.

— Ilirska Bistrica. Jutri v nedeljo 26. t. m. ob 4. popoldne bo gostovala pri nas »Citalnica« iz Trsta, ki uprizori znamenito D. Nicodemijevo trodejancko »Scampolo«. To delo je eno najpopularnejših del v Italiji, ki je doživelo pred kratkim svojo tisočo uprizoritev na italijanskem odru. Italijanom je »Scampolo« to, kar je nam »Deseti brat«, prava desetnica, dekle cest, čudovita prebrisanka, ki se namah vsem pripripi. Dejanje v igri je prepleteno z živahnimi dialogi, ki se tupatam zgostijo v duhovite afazme, kateri kaj radi dišijo po paradoksih. Tipi so mojstrsko izklesani.

Igro režira g. A. Širok. V naslovni vlogi igra glodca p. Terčiča, člana ljubljanskega gledališča. Tudi vse ostale vloge so v lepi zasedbi.

— Za to predstavo vlada pri nas veliko zanimanje, zakaj »Citalnica« je doživela s to igro že krasne uspehe v Trstu, v Gorici in v Postojni.

Vesti iz Istre

— Ilirska Bistrica. Jutri v nedeljo 26. t. m. ob 4. popoldne bo gostovala pri nas »Citalnica« iz Trsta, ki uprizori znamenito D. Nicodemijevo trodejancko »Scampolo«. To delo je eno najpopularnejših del v Italiji, ki je doživelo pred kratkim svojo tisočo uprizoritev na italijanskem odru. Italijanom je »Scampolo« to, kar je nam »Deseti brat«, prava desetnica, dekle cest, čudovita prebrisanka, ki se namah vsem pripripi. Dejanje v igri je prepleteno z živahnimi dialogi, ki se tupatam zgostijo v duhovite afazme, kateri kaj radi dišijo po paradoksih. Tipi so mojstrsko izklesani.

Igro režira g. A. Širok. V naslovni vlogi igra glodca p. Terčiča, člana ljubljanskega gledališča. Tudi vse ostale vloge so v lepi zasedbi.

— Za to predstavo vlada pri nas veliko zanimanje, zakaj »Citalnica« je doživela s to igro že krasne uspehe v Trstu, v Gorici in v Postojni.

Borzná poročila.

DEVIZE Amsterdam od 970.— do 980.— Belgija od 122.— do 124.—; Pariz 126.75 do 127.25 London od 116.85 do 117.—; New York od 24.50 do 24.60; Španija od 346.— do 357.—; Švica od 471.— do 473.—; Atene od 41.— do 44.—; Berlin od 577.— do 584.—; Bukarest od 10.50 do 11.—; Praga od 72.20 do 72.60; Ogrska od 0.0337 do 0.0342; Dunaj od 0.0310 do 0.0347; Zagreb od 58.50 do 59.15.

VALUTA: Avstrijske krole od 0.0338 do 0.0345 dinarji od 34.75 do 39.10; dolarji od 24.25 do 24.35; novci po 20 frankov od 93.— do 95.— funt sterling od 116.75 do 116.95.

Benečijske obveznice 79.75.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

MLADENIČ, sedlar in tapetnik, išče službe v mestu ali na deželi. Naslov: Lah Edvard p. Dutovlje 66. 549

BABICA sprejema noseče. Ljubezna oskrba. Na željo zdravniška pomoč. Tajnost. Cene ugodne. Via Madonna št. 10/ 543

IZDELOVALNICA DEŽNIH PLAŠČEV

MODERNA BARVALNICA

Trst - Corso Vittorio Emanuele III. 39

Dežni plašči se popravljajo, čistijo, barvajo itd.

Tovrstne obleke in kožuhovine se čistijo in barvajo. Navadno blago se impregnira, da postane nepremočljivo.

Cene zmjerne. (317) Postrežba točna.

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 551

BRISKEGA pomočnika, mladega, tudj poldejavca sprejme takoj Ivan Cubr, 2. Bistrica. 542

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 64

SOBA se da v najem. Via Udine 37/I. Družina Stofa. 55